

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Циклова комісія професійно-практичної підготовки
спеціальності «Дошкільна освіта»**

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З СОЦІАЛЬНИМ ДОВКІЛЛЯМ

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр дошкільної освіти

Професійна кваліфікація: Вихователь закладу дошкільної освіти

Затверджено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Дошкільна освіта»)
Протокол №1 від 31 серпня 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва освітньої компоненти	«Методика ознайомлення дітей з соціальним довкіллям»
Викладач (-і)	Селепій Оксана Дмитрівна
Контактний телефон викладача	0507374160
E-mail викладача	oksana.selepiy@pnu.edu.ua
Формат освітньої компоненти	Очний
Обсяг освітньої компоненти	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до освітньої компоненти	
<i>Предметом вивчення освітньої компоненти є: основні питання теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад ознайомлення дошкільників із соціальним довкіллям.</i>	
3. Мета та цілі освітньої компоненти	
<i>Метою вивчення освітньої компоненти є: професійна підготовка здобувачів фахової передвищої освіти до практичної роботи щодо ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільним довкіллям відповідно до вимог чинних програм розвитку дитини дошкільного віку та Базового компоненту дошкільної освіти.</i>	
<i>Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ поглибити та уточнити знання студентів про значення ознайомлення дітей із суспільним довкіллям; ✓ формувати теоретичну базу знань про завдання, зміст, форми та методи роботи щодо ознайомлення з суспільним довкіллям дітей дошкільного віку; ✓ сформувати систему знань про суспільство, Україну, її історичні витоки, духовну спадщину українського народу, його символи, обереги, традиції, звичаї, культуру; взаємозв'язок культур у багатонаціональній державі; ✓ ознайомити студентів із можливостями використання різноманітних об'єктів і явищ суспільного буття у роботі з дітьми дошкільного віку; ✓ сформувати вміння і навички укладати конспекти, планувати різні види форм роботи з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: в різних вікових групах, з дітьми різних категорій і за різних соціальних умов. ✓ підготувати до практичного втілення набутих знань у сучасних умовах суспільного дошкільного виховання; ✓ сприяти ефективному використанню майбутніми вихователями форм, методів, засобів з метою ознайомлення дітей із суспільним довкіллям, вихованню почуття толерантності, поваги до культури і традицій українського народу. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ПК1. Здатність:	
<ul style="list-style-type: none"> - вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти; - нести відповідальність за результати своєї діяльності; - здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях. 	

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1 Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі

СК3 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в довіллі, навичок орієнтування на сталий розвиток

СК5 Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним)

СК8 Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів)

СК10 Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими

СК11 Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах

РН1 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та дошкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

РН2 Планувати та організовувати освітній процес з урахуванням: принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії; вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і передшкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

РН6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм; застосовувати весь спектр психолого-педагогічних заходів, засобів і педагогічних впливів для реалізації завдань національного, патріотичного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього і передшкільного віку

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН9 Визначати особливості, завдання, зміст, способи організації специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм

РН10 Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

PH11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

PH13 Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти, використовувати їх та фахову літературу у практичній діяльності

PH14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

PH15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти

PH16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку, що реалізують освітні напрямки та формують компетентності у дітей раннього та передшкільного віку, визначені Базовим компонентом дошкільної освіти.

PH17 Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур

PH19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід, інноваційні технології в системі дошкільної освіти та використовувати їх в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

5. Організація навчання

Обсяг освітньої компоненти

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
семінарські, практичні заняття	30
самостійна робота	30

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / Вибіркова
6	012 Дошкільна освіта	3-й	Нормативна

Тематика освітньої компоненти

Тема			
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
I. Теоретичні основи методики ознайомлення дітей з соціальним довкіллям Тема 1. Характеристика навчальної дисципліни. Місце і роль ознайомлення дітей із суспільним довкіллям в дошкільній освіті. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям.	2	2	2
Тема 2.	2	2	2

Завдання та зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям. Діяльнісний підхід процесу ознайомлення дітей дошкільного віку з довкіллям			
Тема 3. Вплив навколишнього середовища на формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку. Становлення особистості дошкільника у предметно-розвивальному середовищі дошкільного закладу	2	2	2
II. Методика формування уявлень дітей про суспільне довкілля Тема 4. Засоби ознайомлення дітей із суспільним довкіллям. Вплив медіа середовища на формування світогляду дітей дошкільного віку.	2	2	2
Тема 5. Форми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям. Ознайомлення дітей з явищами суспільного життя як основа розвитку ігрової діяльності	2	2	2
Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям. Методи безпосереднього контакту із соціальним довкіллям	2	2	2
Тема 7. Методи опосередкованого ознайомлення дітей з предметним довкіллям. Ознайомлення з довкіллям засобами дидактичної гри	2	2	2
II. Методика проведення занять для ознайомлення з довкіллям дітей дошкільного віку. Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів.	2	2	2
Тема 9. Методика ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки.	2	2	2
Тема 10. Методика проведення занять для ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху.	2	2	2
Тема 11. Методика ознайомлення дітей з працею дорослих.	2	2	2
Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя. Народознавчий компонент в ЗДО. Ознайомлення дітей з рідним краєм і Батьківщиною. Ознайомлення з національними символами.	2	2	2
Тема 12.	2	2	2

Виховання у дітей почуття доброти й піклування про однолітків та дорослих з особливими потребами.			
Тема 14. Формування основ економічної культури дітей дошкільного віку	2	2	2
Тема 15. Спільна робота дошкільного закладу, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям. Планування роботи з ознайомлення дітей із соціальним довкіллям.	2	2	2
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 70 балів, Контрольна робота – 10 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів. Залікове заняття – 10 балів		
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – 10 балів. Самостійна робота – 10 балів.		
Семінарські, практичні заняття	Максимальна оцінка – 25 балів.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань		
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).		
7. Політика навчальної дисципліни			

1. *Лисьмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).
Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від 13 жовтня 2023 р № 830 <https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2023/10/redaktsiia-polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-vidokremenomomu-strukturnomu-pidrozdi-1.pdf>
4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

- огуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник. – Київ : Слово, 2010. 408 с.
- іти і соціум: особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: Монографія / А.М.Богущ, Н.В.Гавриш, С.М.Курінна, І.П.Печенко; Наук. ред.. А.М.Богущ; За заг. ред. Н.В.Гавриш. Луганськ: Альма-матер, 2006. 368 с.
- арпенко О.Є., Загоруйко Л.Я. Безпека життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку. Київ: Слово, 2016. 192 с.
- огольська І.П. Соціалізація особистості у дошкільному дитинстві: сутність, специфіка, супровід: Монографія. Київ: Міленіум, 2008. 400 с.
- оціальний розвиток дитини: старший дошкільний вік / Т.І. Поніманська, І.М. Дичківська, О.А. Козлюк, Л.І. Кузьмук. 2-ге вид. Київ: Генеза, 2014. 88 с.
- Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі / Піроженко Т.О., Соловйова Л.І., Ладивір С.О. та ін. Київ: Слово, 2016. 248 с.

Додаткова

- Бех І. Патріотизм має бути дієвим. Сучасний підхід до патріотичного виховання. Дошкільне виховання. 2016. № 8. С.2-3.
2. Беленька Г. Стратифікація суспільства та діти в ньому. Дошкільне виховання. 2005. № 6. С. 10-12.
3. Богущ А. Національно-патріотичне виховання в українському дитячому садку. Концепція Софії Русової та сьогодення. Дошкільне виховання. 2016. № 2. С.2-5.

4. Богуш А.М. Українське народознавство в дошкільному закладі: [навч. посіб]. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Вища шк., 2002. 407 с.
5. Варяниця Л.О. Дитяча субкультура як фактор соціалізації молодшого школяра в навчально-виховному процесі: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 / Варяниця Людмила Олександрівна. Луганськ, 2006. 235 с.
6. Гапон Ю.А. Соціально-педагогічна концепція вихованн. 1996. 159 с.
7. Горбунова Н.В. Назустріч з дитинством: Український фольклор як один із компонентів дитячої субкультури. Гуманітарні науки. 2005. № 2. С. 168- 174.
8. Погрібняк Н. Національне виховання засобами живопису. Дошкільне виховання. 2016. № 8. С.4-7.
9. Сучасне заняття в дошкільному закладі: Навчально-методичний посібник / За ред. Н.В. Гавриш, О.О. Лінник, Н.В. Губанова. Луганськ: Альма-матер, 2007. 496 с.

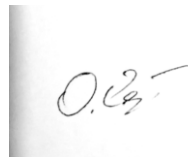
Основні нормативно-правові документи:

1. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач

Оксана СЕЛЕШІЙ